

Danish Yearbook of Musicology

41 • 2017

© 2017 by the authors

Danish Yearbook of Musicology · Volume 41 · 2017

Dansk Årbog for Musikforskning

Editors

Michael Fjeldsøe · fjeldsoe@hum.ku.dk

Peter Hauge · ph@kb.dk

Guest editors of the Carl Nielsen articles

Daniel M. Grimley · daniel.grimley@music.ox.ac.uk

Christopher Tarrant · christopher.tarrant@anglia.ac.uk

Editorial Board

Lars Ole Bonde, *University of Aalborg*; Peter Woetmann Christoffersen, *University of Copenhagen*; Bengt Edlund, *Lund University*; Daniel M. Grimley, *University of Oxford*; Lars Lilliestam, *Göteborg University*; Morten Michelsen, *University of Copenhagen*; Steen Kaargaard Nielsen, *University of Aarhus*; Siegfried Oechsle, *Christian-Albrechts-Universität, Kiel*; Nils Holger Petersen, *University of Copenhagen*; Søren Møller Sørensen, *University of Copenhagen*

Production

Hans Mathiasen

Address

c/o Department of Arts and Cultural Studies, Section of Musicology,
University of Copenhagen, Karen Blixens Vej 1, DK-2300 København S

Each volume of *Danish Yearbook of Musicology* is published continuously in sections:

- 1 · Articles
- 2 · Reviews
- 3 · Bibliography
- 4 · Reports · Editorial

Published with support from the *Danish Council for Independent Research* | *Humanities*.

ISBN 978-87-88328-32-5 (volume 41); ISSN 2245-4969 (online edition)

Danish Yearbook of Musicology is a peer-reviewed journal published by the Danish Musicological Society on <http://www.dym.dk/>

Märta Ramsten

*Kungl. Musikaliska akademien och folkmusiken.
En musiketnologisk undersökning*

Kungl. musikaliska akademiens skriftserie, 141

Skrifter utgivna av Svenskt visarkiv, 42

Möklinta: Gidlunds förlag, 2016

184 pp., illus.

ISBN 978-91-7844-964-4, ISSN 0347-5158, 0081-9840

SEK 191

Hvilke værdikriterier ligger til grund for synet på folkemusik? Hvor i det musikalske hierarki befinder folkemusikken sig? Disse spørgsmål stiller Märta Ramsten i sin gennemgang og analyse af folkemusikkens position i det svenske Musikaliska akademiens virke fra 1771 til 2016. Ved at sætte akademiet ind i en kulturel kontekst får vi ikke alene et indblik i konsekvenserne af akademiets skiftende syn på og vurderinger af folkelige musiktraditioner, men også indblik i tidens strømninger. Bogen er relevant for såvel svenske som danske (folke)musikforskere og -studerende og andre der interesserer sig for folkemusikkens værdikriterie-historie.

Musikaliska akademien blev grundlagt i 1771 med det formål at uddanne professionelle sangere og instrumentalister til operaen og koncertvirksomheden og dermed skabe et professionelt svensk musikliv på højde med det franske, tyske og italienske. To hundrede år senere overgår uddannelsesopgaven til det der senere bliver til Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. Akademiets opgave i dag er, i korte vendinger, at fremme kunst og videnskab på musikkens område. Med dette bredere formål har folkemusikken fået en mere markant placering i akademiets arbejde.

Gennem 16 korte og klart formulerede kapitler bliver vi med Ramstens usvigelige grundighed og store viden og indsigt præsenteret for tematikker og personer der på forskellig vis har haft betydning for akademiet vedrørende indsamling, forskning, udgivelser og værdisætningen af folkemusikken. Hvert kapitel har nyttige referencer til faglitteratur og kilder. Den detaljerede gennemgang af personer kan være mere aktuell for en svensk læserskare end en dansk. Men hold ud og hold øje med problemstillingerne, tematikkerne og Ramstens funderinger. De har lige stor relevans i begge lande og flere til.

Vi følger hvorledes akademiet i de tidligste år betragter de gamle folkeviser med rødder tilbage til middelalderen som *fortidsminder*, og ikke som en del af en musikkultur. Hvordan interessen for folkemelodierne opstår et stykke ind i 1800-tallet fordi de kunne tilpasses og indgå i kunstmusikalske værker – og endda betragtes som et grundlag for svensk tonekunst; melodierne har i denne kontekst *ingen egenverdi*. Hvordan folkemusik

anerkendes som en *genre* i 1900-tallet, og en folkemusiker bliver medlem af akademiet for første gang. Til i dag hvor *genreopdelingen udfordres og er under opløsning*. En proces der svarer til forløbet i Danmark. Det er udviklingen og forandringerne imellem disse hovedpunkter som Ramsten finder interessant at følge. Hun har et fint blik, ikke kun for akademiets interesser, men også dens 'uinteresser' – herunder de gamle folkeviser og i det hele taget folkemusikken i de tidlige år. Ramsten holder både en forstående og kritisk tilgang til akademiets arbejde i live bogen igennem.

Et uundgåeligt spørgsmål er definitionen af begrebet folkemusik, hvortil der, i følge Ramsten og andre forskere, ikke findes ét tilfredsstillende svar. Senest har en blanding af sociologiske, funktionelle og musikalsk-stilistiske aspekter været knyttet til begrebet. Ramsten udfolder spørgsmålet hen over knap tre sider med inddragelse og diskussion af begreber som folkemusikalsk kanon. Eksempelvis baserede repertoireet i den svenske folkemusikbølge i 1970'erne sig i væsentlig grad på de melodier og tekster som indsamlere og udgivere i 1800-tallet havde udvalgt. De danner således en folkemusikalsk kulturarv eller kanon som ikke nødvendigvis repræsenterer det som folk faktisk sang eller spillede eller holdt mest af. At folkemusikken i løbet af 1900-tallet gradvis flyttes fra hverdagssituation til en musikscene, gør også en funktionel definition vanskelig. Vi kan afslutte diskussionen her med Ramstens indledning til kapitlet hvor hun citerer musiketnolog Owe Ronström: "Vad är folkmusik? Svar: En dårligt formulerad fråga" (s.13).

I det sammenfattende kapitel samler Ramsten op på de hovedtematikker hun har trukket frem og diskuteret: Ideologisk interesse og nationale symboler, kunstmusikalske normer og folkemusik, 1900-tallets revitalisering af folkemusikken, forskningen, fokus på traditionsbærerne og uddannelse af folkemusikere.

Med sit mangeårige felt- og formidlingsarbejde, sin forskning, sine artikler og bøger, og som tidligere leder af Svenskt visarkiv og nuværende medlem af Musikaliska akademien har Märta Ramsten alle forudsætninger for at skrive denne bog. Og det lykkes. Hun fremhæver ikke selv alle sine faglige kompetencer, men nævner interessant nok i forordet at det som frem for alt har motiveret hende til at skrive dette bidrag til Musikaliska akademiens historie er mødet med "musiska människor som fått en annan skolning än den akademiska och som gett mig starka musikaliska upplevelser" (s. 8). Måske derfor fungerer sammenvævningen mellem mennesker, musik og ideer som et bærende element i bogen, uanset hvem der skrives om.

Lene Halskov Hansen

Forfatteren:

Lene Halskov Hansen, arkivar, mag.art., Dansk Folkemindesamling ved Det Kgl. Bibliotek, Søren Kierkegaards Plads 1, DK-1221 København K · lehh@kb.dk